

EU LIFE Programme project
"Optimising the Governance and Management of the
Natura 2000 Protected Areas Network in Latvia"
(LIFE19 IPE/LV/000010 LIFE-IP LatViaNature)

"Blooming Meadows": Implementation of Result Based Conservation Scheme in Latvia

Maija Medne, Ģirts Baranovskis
Nature Conservation Agency of Latvia

Expert meeting on grassland conservation at the Boreal biogeographical region,
Vilnius, 17-18 January 2024

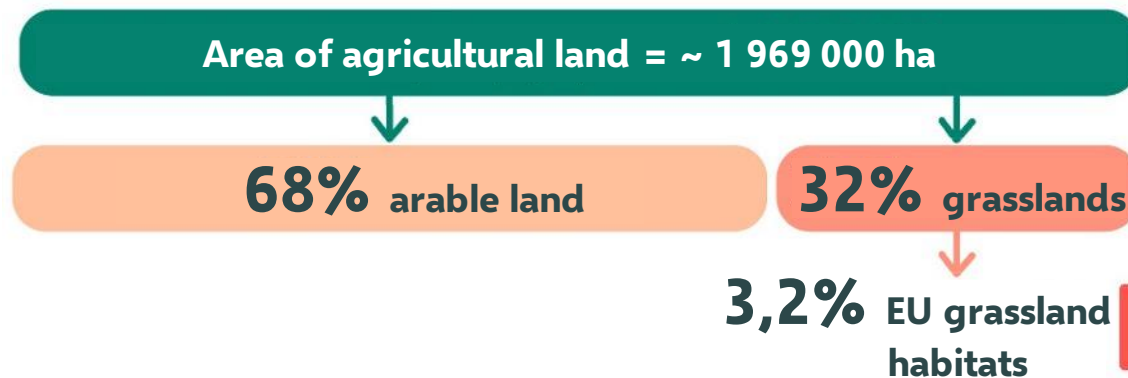
Background

- ❯ EU grassland habitats left less than 1% of state area
- ❯ Creation of EU habitats by working with potentially valuable grasslands

HOW
many

**BIOLOGICALLY VALUABLE
GRASSLANDS ARE IN LATVIA?**

The most endangered
group of habitats that
is rapidly
disappearing

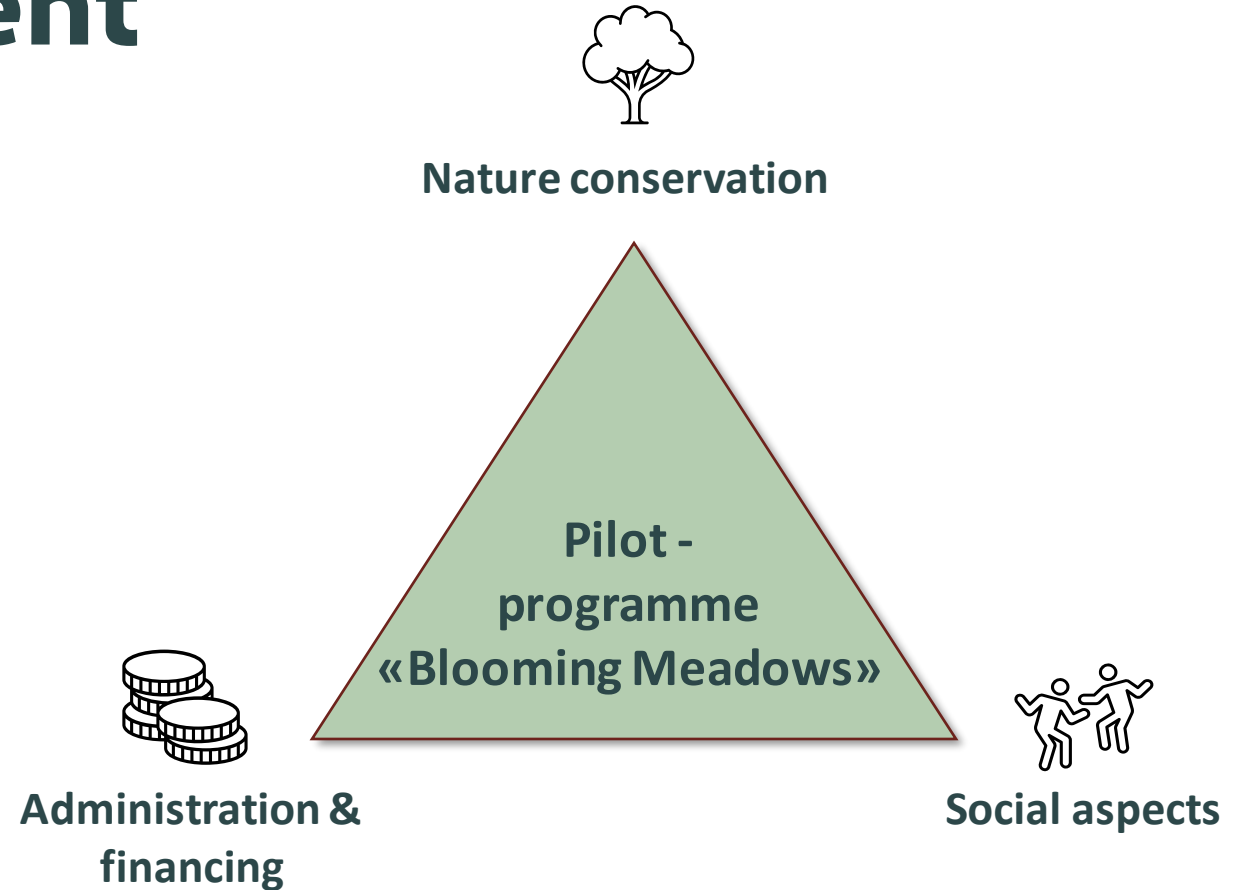
Designing the pilot-scheme

- ▼ **LIFE-IP LatViaNature (2021 - 2028)**
- ▼ Survey for grassland owners (n=442)
- ▼ Scheme designed together with diverse partners
- ▼ Collected information regarding different grassland conservation programmes in Europe (e.g., Ireland, UK, Romania, Slovenia, Germany, Estonia, Lithuania)
- ▼ Testing new approaches in cooperation with farmers

Development

- At least 40 contracts and 675 ha
- Statutes for applicants: including three objectives of the programme
- Applicants: perennial, potentially diverse grasslands outside Natura 2000
- Aim: to develop a programme for later use in national level

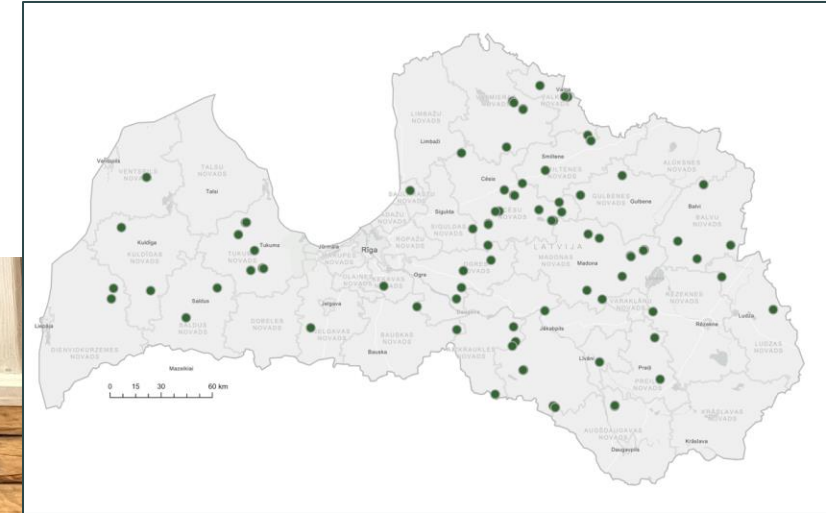
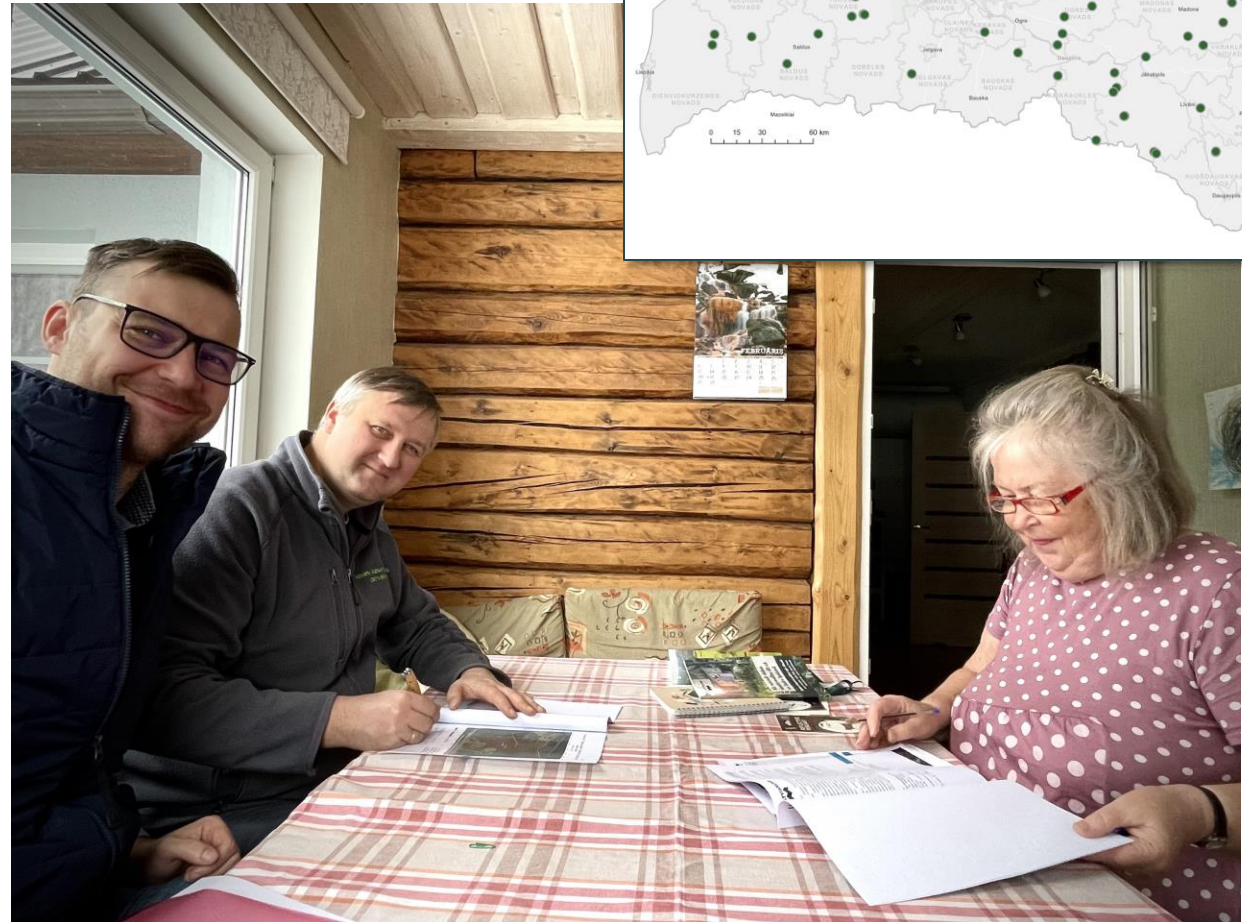

Starting the pilot-scheme

- ✓ Call for participants: on October 2022
- ✓ Prepared detailed and public **statutes for applicants**
- ✓ Huge interest: **4x more** (2496 ha applied, 675 ha contracted)
- ✓ **Pre-inspection** of grasslands
- ✓ Basic criteria for selection: **region, size of the grassland, connectivity, management (meadows & pastures)**
- ✓ Team: 1 workload **grassland expert** (consulting & cartography) and 1 workload **administrator** (legal and financial assistance)
- ✓ Results announced on December 2022

- 70 contracts (4 years)
- 675 ha of grasslands
- Smallest grassland: 0,6 ha; largest: 30 ha
- Meadows and pastures
- Different botanical and structural quality
- 50/50 result based approach and combined approach

Result based approach

- ❯ No compulsory management activities
- ❯ Consultations available
- ❯ Payment depends on result

Combined approach

- ❯ Minimum (compulsory) management measures in accordance with the grassland management plan
- ❯ If plan is fulfilled, certain payment part is guaranteed

Level	1. level	2. level	3. level	4. level	5. level
Points	1-20	21-40	41-60	61-80	81-100
Rate (euro/ha)	87	115	150	179	203

Grassland management plans

Ziedu plavu teritorija Nr. 6546 ZĀLĀJU APSAIMNIEKOŠANAS PLĀNS 2023. GADAM*

Apsaimniekotājs: Arta Rozenberga
* "Alfas", Seimani, Līdumnieku pag., Ludzas nov., LV-5719
Adrese: Kad. Nr. 68660050049 (lauku bloks 74397-27620; 5,04 ha).
Zemes vienība (s): Maija Medne (Dabas aizsardzības pārvalde)
ZAP sagatavotājs:

1. ZĀLĀJA VISPĀRĒJIS RAKSTUROJUMS UN VĒSTURISKĀ IZMANTOŠANA

Zālājs sastāv no vairākām daļām ar dažādu apsaimniekošanas vēsturi. Lielākajā daļā ir dažādu vecumu atmatas (audzēti la zālāja daļa ap māju ilgstoši nav bijusi apata. Pēdējos gados apsaimniekots kā siena plava, reizi vasarā nopļaujot un novā

2. ZĀLĀJA PROBLĒMU RAKSTUROJUMS

Zālāja lielākajā daļā plaši sastopamas dažādas ekspansīvās sugas: parastā kamotzāle *Doctylis glomerata*, meža sunuļ podagras gārša *Aegopodium podagraria*, arī plavas timotiņš *Phleum pratense* un dziedniecības pienene *Taraxacum Colanagrostis* epigejas ekspansija. Dominē vienvieidīga vai vidēji daudzveidīga plavas struktūra. Zālājam vietām n traucē apsaimniekošanu. Nocirsta krūmu pudura vietā saglabājušies ceļmi, veidojas atvases. Rietumu pusē zālāja uzkrājušies kūla no pērnā gada atāla.

*Zālāja apsaimniekošanas plāns var tikt precizēts, t.sk. ņemot vērā 2023.gada specifiskos klimatiskos apstākļus atstājuši būtisku ietekmi uz zālāju veģetāciju.

3.OBLIGĀTIE MINIMĀLIE APSAIMNIEKOŠANAS PASĀKUMI (2023.gads)

Nr.	Zemes vienība	Zālāja Nr.	Lauka bloka nr.	Problēma	Obligātie apsaimniekošanas pasākumi (Ziedu plavu nolikuma 1. pielikuma punkts)	Vienība	Vienības izmaksas	Izmaksas gadā (EUR)
1.1.	68660050049	6546	74397-27620	Ekspansīvo sugu izplatība, kūlas ierobežošana	Pļaušana ar zāles novākšanu (otra reize sezonā, līdz 15. septembrim*) (1.)	5,04 ha	98 EUR/ha	493,92
1.2.	68660050049	6546	74397-27620	Atvašu ierobežošana	Atvašu pļaušana ar trimmeri (7.)	1 stunda	20 EUR/stundā	20
1.3.	68660050049	6546	74397-27620	Nelīdzzenas virsmas mazināšana, akmeņu izrakšana (8 gab.)	Vieglā traktortehnika (14.)	8 stundas	29 EUR/stundā	
1.4.	68660050049	6546	74397-27620	Ekspansīvo sugu izplatība, nelīdzzenas virsmas apstrāde, kūlas ierobežošana	Papildus zāles pļaušana ar trimmeri/izkapti, novākšana (4.)	2 cilvēkstundas	9 EUR/stundā	

Apsaimniekotājam ir pienākums informēt DAP par šajā plānā noteiktā minimālā (obligātā) apsaimniekošanas dienu laikā pēc tās pabeigšanas (par to rakstot uz e-pastu: zieduplavas@daba.gov.lv un, ja iespējams, pie

4.APSAIMNIEKOŠANAS PASĀKUMU KARTE Programmas "Ziedu plavas" teritorija 6546

Pilotprogrammas ZIEDU PĻAVAS 2023. GADA AKTUALITĀTES

UZ REZULTĀTU BALSTĪTĀ PIEEJA

LAIKS	NOTIKUMS
Februāris/marts	Līgumu slēgšana ar Dabas aizsardzības pārvaldi (DAP) levdseminārs par programmas "Ziedu pļavas" norisi (attālinātā formātā, dalība brīvprātīga)
Maijs	Jāsazinās ar zālāju ekspertu Maiju Medni par šajā gadā plānoto zālāja apsaimniekošanu, lai eksperts var paspēt novērtēt zālāja sākumstāvokli pirms tas nopļauts. Kontakti: +37126741537; maija.medne@daba.gov.lv
Līdz 15. maijam	DAP iepazīstinās apsaimniekotāju ar programmas "Ziedu pļavas" zālāju monitoringa metodiku, nosūtot uz e-pastu.
Līdz 30. jūnijam	DAP novērtēs zālāja sākumstāvokli, apsekojot katru programmas "Ziedu pļavas" zālāju dabā
Līdz 31. jūlijam	Apsaimniekotājs veic ikgadējo monitoringu, t.i. programmas "Ziedu pļavas" zālāja dabas daudzveidības novērtēšanu atbilstoši monitoringa metodikai.
Viena diena (vasarā)	Apsaimniekotājs iesniedz atskaiti DAP (monitoringa datus), kā arī informāciju par programmas "Ziedu pļavas" zālāju šajā sezonā veikto apsaimniekošanu.
Līdz 30.septembrim	Piedalīties DAP organizētās mācībās par zālāju bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu (orientējoši jūlijā, augustā, klātienē)
Viena diena gadā	DAP veic ikgadējo maksājumu atbilstoši zālāja kvalitātei. Atbalsta apmērs ir atkarīgs no zālāja struktūras kvalitātes un dabiskiem zālājiem raksturīgu augu sugu sastopamības.
Līdz 31. decembrim	

KONTAKTI:
 Vispārīgie jautājumi zieduplavas@daba.gov.lv
 Zālāju eksperte Maija Medne maija.medne@daba.gov.lv t. 26741537
 Kompensāciju nodaļas vadītājs Ģirts Baranovskis girts.baranovskis@daba.gov.lv t. 20233934

Projekts "Natura 2000 aizsargājamo teritoriju pārvaldības un apsaimniekošanas optimizācija" (LIFE19IP/LV/000010 - LIFE-IP Latvianature) tiek īstenots ar Eiropas Savienības LIFE programmas un Valsts reģionālās atbilstības aģentūras finansējumu atbalstā. Informācija attiecībā uz projekta LIFE-IP Latvianature īstenošanu ir pieejama šeit: www.daba.gov.lv un video izplatītājiem nav atbildība par šeit sniegtās informācijas precizitāti un izmantošanu.

Pilotprogrammas ZIEDU PĻAVAS 2023. GADA AKTUALITĀTES

KOMBINĒTĀ PIEEJA

LAIKS	NOTIKUMS
Februāris/marts	Līgumu slēgšana ar Dabas aizsardzības pārvaldi (DAP) levdseminārs par programmas "Ziedu pļavas" norisi (attālinātā formātā, dalība brīvprātīga)
Maijs	Jāsazinās ar zālāju ekspertu Maiju Medni par šajā gadā plānoto zālāja apsaimniekošanu, lai eksperts var paspēt novērtēt zālāja sākumstāvokli pirms tas nopļauts. Kontakti: t. 26741537; maija.medne@daba.gov.lv
Līdz 15. maijam	DAP sadarbtībā ar apsaimniekotāju izstrādās zālāja apsaimniekošanas plānu, kurā vienosies par minimālajiem (obligātajiem) apsaimniekošanas pasākumiem. Zālāju apsaimniekošanas plāns katru gadu tiks aktualizēts
Līdz 20. jūnijam	DAP iepazīstinās apsaimniekotāju ar programmas "Ziedu pļavas" zālāju monitoringa metodiku, nosūtot uz e-pastu
Līdz 30. jūnijam	DAP novērtēs zālāja sākumstāvokli, apsekojot katru programmas "Ziedu pļavas" zālāju dabā
Līdz 31. jūlijam	Apsaimniekotājs veic ikgadējo monitoringu, t.i. programmas "Ziedu pļavas" zālāja dabas daudzveidības novērtēšanu atbilstoši monitoringa metodikai
Viena diena (vasarā)	Apsaimniekotājs iesniedz atskaiti DAP (monitoringa datus), kā arī informāciju par programmas "Ziedu pļavas" zālāju šajā sezonā veikto apsaimniekošanu.
Līdz 30.septembrim	Piedalīties DAP organizētās mācībās par zālāju bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu (orientējoši jūlijā, augustā, klātienē)
Viena diena gadā	DAP veic ikgadējo maksājumu. Maksājuma apmērs atkarīgs gan no veiktajiem apsaimniekošanas pasākumiem, gan sasniegtā rezultāta (zālāja struktūras kvalitātes un dabiskiem zālājiem raksturīgu augu sugu sastopamības)
Līdz 31. decembrim	

KONTAKTI:
 Vispārīgie jautājumi zieduplavas@daba.gov.lv
 Zālāju eksperte Maija Medne maija.medne@daba.gov.lv t. 26741537
 Kompensāciju nodaļas vadītājs Ģirts Baranovskis girts.baranovskis@daba.gov.lv t. 20233934

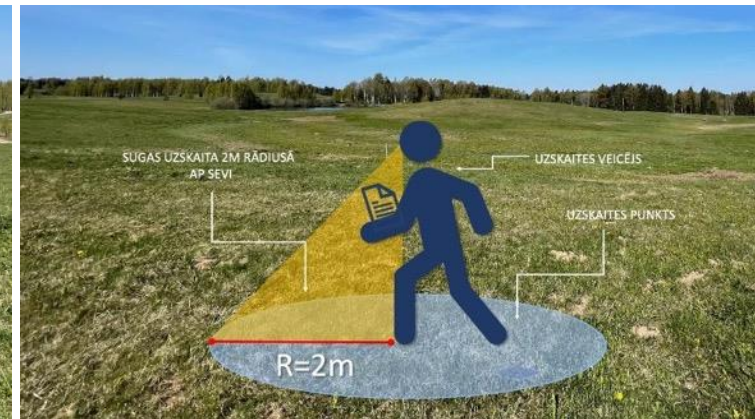
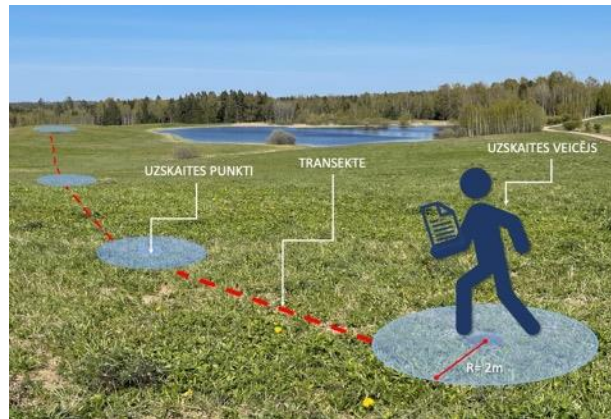
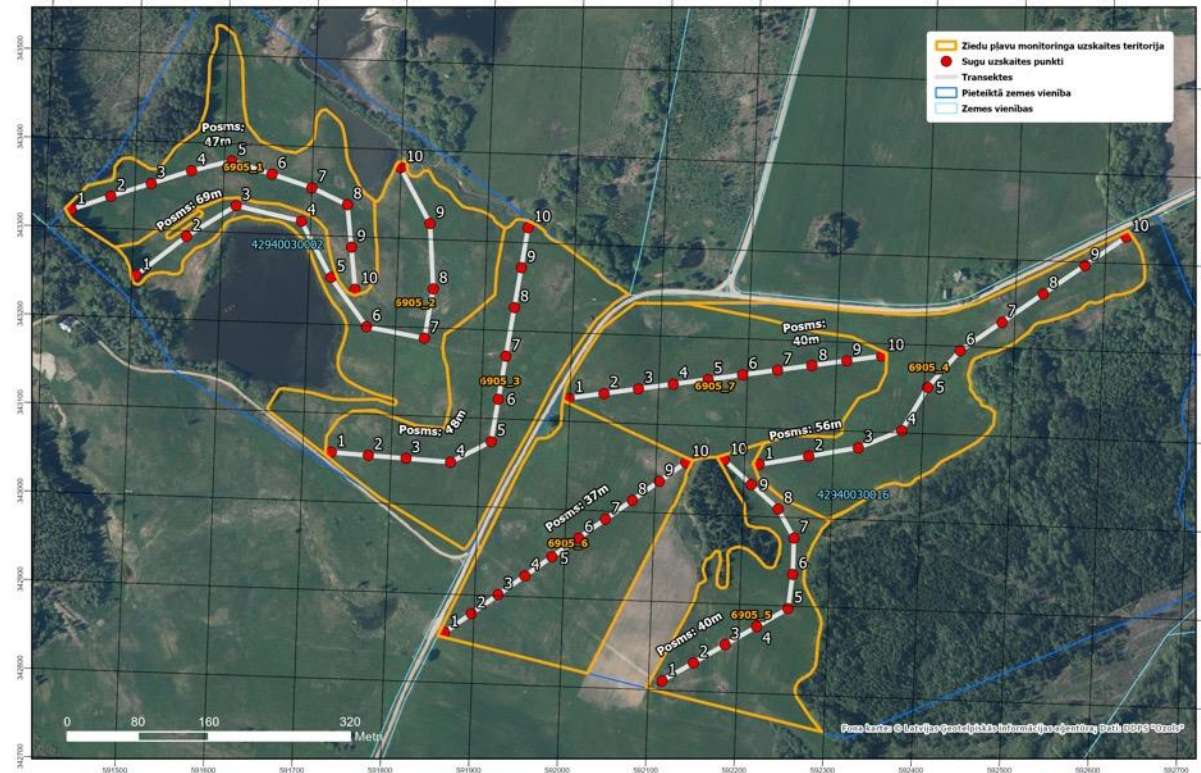
Projekts "Natura 2000 aizsargājamo teritoriju pārvaldības un apsaimniekošanas optimizācija" (LIFE19IP/LV/000010 - LIFE-IP Latvianature) tiek īstenots ar Eiropas Savienības LIFE programmas un Valsts reģionālās atbilstības aģentūras finansējumu atbalstā. Informācija attiecībā uz projekta LIFE-IP Latvianature īstenošanu ir pieejama šeit: www.daba.gov.lv un video izplatītājiem nav atbildība par šeit sniegtās informācijas precizitāti un izmantošanu.

Training

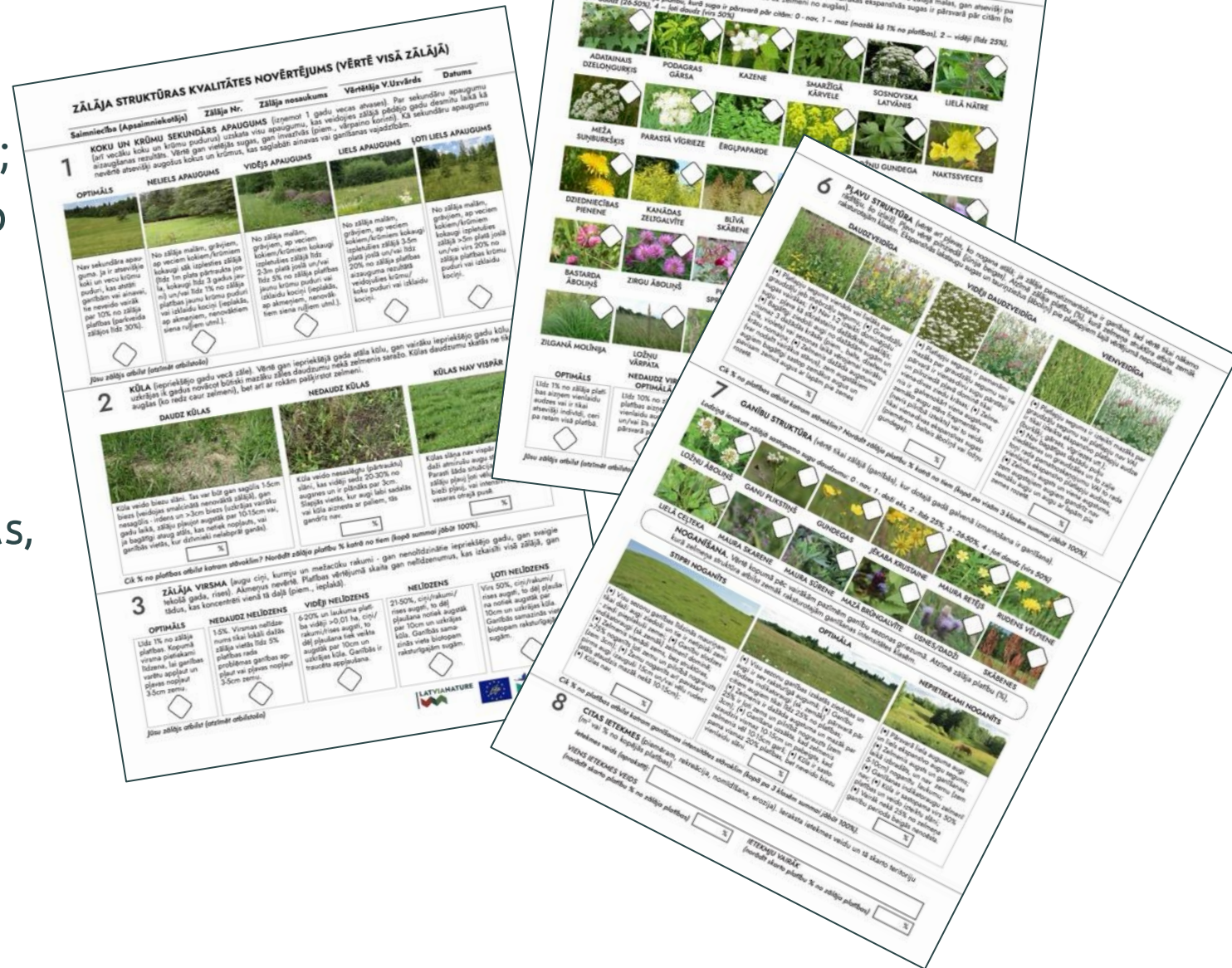
- Carried out by farmer and expert
- Structures and species monitored
- Structures & species count give 50 /50 to the final points
- Monitoring field - maximum 5 ha
- Transect with 10 points for plant counting un R=2m
- Monitoring designed and carried out together with University of Latvia

Programmas "Ziedu pļavas" teritorija, pieteikums 6905
 Monitoringa uzskaites teritorijas, transektes, punkti

Structures monitored:

1. Coverage of trees and shrubs;
2. Litter (lack of litter, normal, much);
3. The surface of grassland (dug-up ground by moles, wild-boar, previous ploughing, tussocks);
4. Expansive moss species;
5. Aggressive native species & invasive species;
6. Overall meadow structure (stands, colours, etc);
7. Overall pasture structure (% of overgrazed area, normal grazing intensity, not enough grazed);
8. Other effects (e.g., erosion, wild animal feeding places, etc.)

Mobile application

- Under development
- Testing in field (by experts and farmers)
- ArcGis based (FieldMaps and Survey123)

Lauka nr. *

6272_1

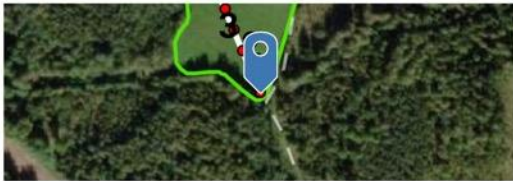
▼ Sugu novērtējumi transektes punktos

Transektes punkts *

1

Transektes punkta vieta kartē *

56°50'N 23°6'E

▶ Augi ar baltiem ziediem

▶ Augi ar zaliem ziediem

▶ Augi ar dzelteniem ziediem

▶ Augi ar sārtiem ziediem

▶ Augi ar violetiem ziediem

1 no 10

SUGAS

Jā Nē

Pēterene, tīruma *

Jā Nē

Pulkstenītes *

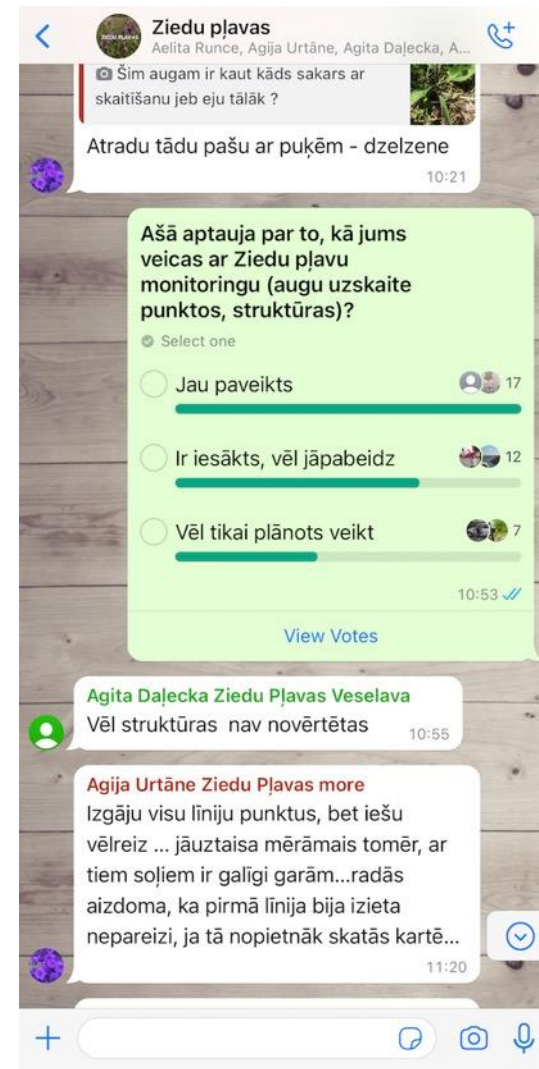

Jā Nē

Veronika, garlapu *

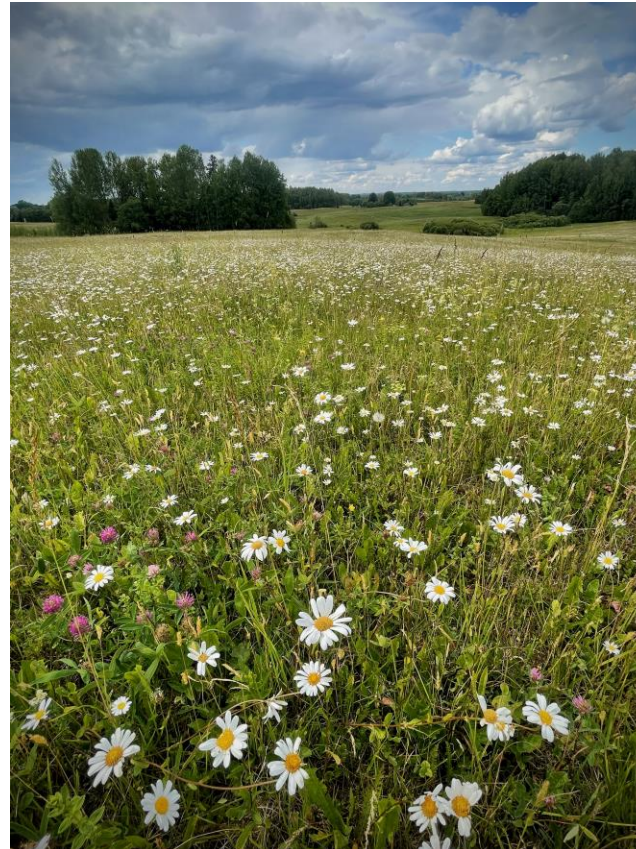
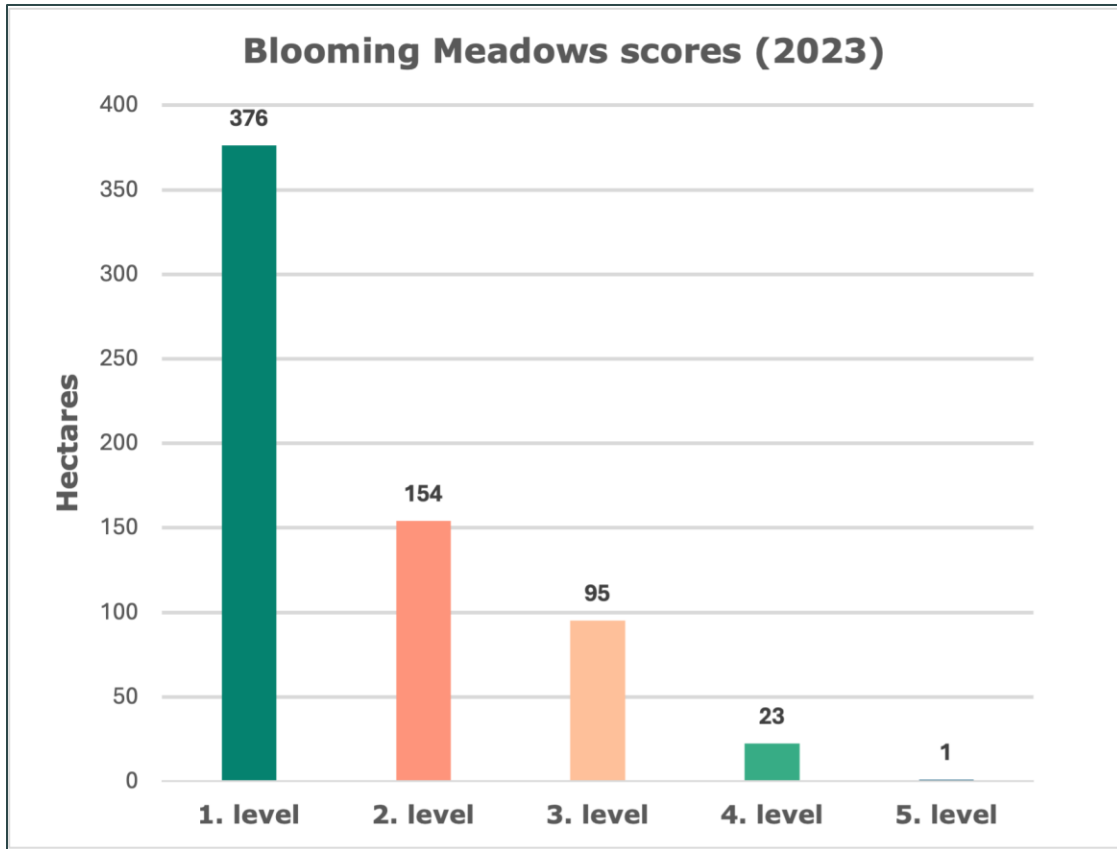
Whatsapp chat

FAQ: How to deal with expansive/invasive species?

Blooming Meadows scores 2023

1.level

3.level

Blooming Meadows scores 2023

ZĀLĀJA STRUKTŪRA (maksimums 50 punkti)					
1. Koku un krūmu sekundārs apaugums					
Kvalitātes klase	Optimāls	Neliels apaugums	Vidējs apaugums	Liels apaugums	Ļoti liels apaugums
Punkti	10	5	0	-5	-10
2. Kūla					
Kvalitātes klase	Optimāls	Nedaudz zem/virs optimālā	Vidēji zem/ virs optimālā	Stipri zem/ virs optimālā	Ļoti stipri zem/ virs optimālā
Kvalitātes klases piešķiršanas kritēriji	Nedaudz kūlas virs 90%	Nedaudz kūlas 51-90% no zālāja platības	Nedaudz kūlas 31-50% no zālāja platības	Nedaudz kūlas 10-30% no zālāja platības	Nedaudz kūlas līdz 10% no zālāja platības
Punkti	5	0	-5	-10	-15
3. Zālāja virsma					
Kvalitātes klase	Optimāls	Nedaudz nelidzens	Vidēji nelidzens	Nelidzens	Ļoti nelidzens
Punkti	0	0	-5	-10	-15
4. Ekspansīvas sūnu sugas					
Kvalitātes klase	Optimāls	Nedaudz virs optimālā	Vidējs apaugums	Liels apaugums	Ļoti liels apaugums
Punkti	0	0	-5	-10	-15
5. Invazīvas un ekspansīvas lakstaugu sugas					
Kvalitātes klase	Optimāls	Nedaudz virs optimālā	Vidējs apaugums	Liels apaugums	Ļoti liels apaugums
Punkti	20	10	0	-10	-20
6. Pļavu struktūra					
Kvalitātes klase	Optimāla	Nedaudz zem optimālā	Vidēji zem optimālā	Stipri zem optimālā	Ļoti stipri zem optimālā
Kvalitātes klases piešķiršanas kritēriji	Daudzveidīga struktūra vismaz 90% (citas klases jebkurā kombinācijā)	Daudzveidīga struktūra vismaz 75% (citas klases jebkurā kombinācijā)	Daudzveidīga vai vidēji daudzveidīga struktūra kopā vismaz 75%	Daudzveidīga vai vidēji daudzveidīga struktūra kopā vismaz 50%	Daudzveidīga vai vidēji daudzveidīga struktūra kopā mazāk nekā 50%
Punkti	15	5	0	-5	-15
7. Ganību struktūra					
Kvalitātes klase	Optimāla	Nedaudz zem optimālā	Vidēji zem optimālā	Stipri zem optimālā	Ļoti stipri zem optimālā
Kvalitātes klases piešķiršanas kritēriji	Optimāla struktūra vismaz 90% (citas klases jebkurā kombinācijā)	Optimāla struktūra vismaz 80% (citas klases jebkurā kombinācijā)	Optimāla struktūra vismaz 50% (citas klases jebkurā kombinācijā)	Optimāla struktūra vismaz 25% (citas klases jebkurā kombinācijā)	Optimāla struktūra zem 25% un stipri noganīts un/vai nepietiekami ganīts kopā 75% un vairāk
Punkti	15	5	0	-5	-15
8. Citas ietekmes					
Nav citas ietekmes	0				
Viens ietekmes veids un skar līdz 5% no zālāja	-5				
Ietekmju vairāk vai skar virs 5% platības	-10				
AUGU SUGU NOVĒRTĒJUMS ZĀLĀJĀ (maksimums 50 punkti)					
Par katru konstatēto sugu, kas monitoringa anketā iekrāsota treknrakstā (bold).	1 punkts				
Par katru konstatēto sugu, kas monitoringa anketā nav iekrāsota treknrakstā.	0,5 punkti				
Attiecīgais punktu skaits pienākas, ja suga konstatēta attiecīgajā transektes punktā (2 m rādiusā). Piemēram, ja treknrakstā iekrāsota suga konstatēta 3 no 10 transektes punktiem, tad par attiecīgo sugu pienākas 3 punkti. Ja suga, kas nav iekrāsota treknrakstā, tiek konstatēta 3 no 10 transektes punktiem, tad par attiecīgo sugu pienākas 1,5 punkti (3 x 0,5 = 1,5).					

Structure/species	Average	Min	Max
Trees/bushes	6	-10	10
Litter	-1	-15	5
Surface	-3	-15	0
Ekspansive moss species	0	-10	0
Invasive/expansive species	-8	-20	20
Overall structure	-4	-15	15
Other effects	0	-5	0
Species	28	1,5	79,5 (50)

Top 6 of The Blooming Meadows species list

1.

3.

2.

First lessons learned

- ❯ Data quality (field visits before including in scheme is mandatory)
- ❯ Capacity of communication and administration (the same amount of work for 30 ha and for 0,6 ha)
- ❯ Reasonable monitoring planning - short season, lack of experts
- ❯ Farmers knowledge regarding biodiversity conservation, e.g. very diverse quality of reports

First lessons learned

- ❖ Importance of individual approach: consultations, Whatsapp group
- ❖ Challenging weather conditions in 2023 season (drought, frosts, lack of grass biomass) – we must be ready for that in future
- ❖ Administrative/legal aspects (taxes)
- ❖ Only 2 participants terminated the contract in 2023 (two more «lost»)
- ❖ Winter – time for analysing the differences between experts and farmers results
- ❖ Social aspects very important – challenging for national level

EU LIFE Programme project
"Optimising the Governance and Management of the
Natura 2000 Protected Areas Network in Latvia"
(LIFE19 IPE/LV/000010 LIFE-IP LatViaNature)

Thank you!

Maija Medne, maija.medne@daba.gov.lv
Nature Conservation Agency of Latvia